

Chemisch afval in de Volgermeer

Max Steenbrink

Onderzoeksvraag

Wat heeft men gedaan in de Volgermeerpolder om de uitspoeling van gif te voorkomen en hoe effectief is dit?

Gebiedsbeschrijving

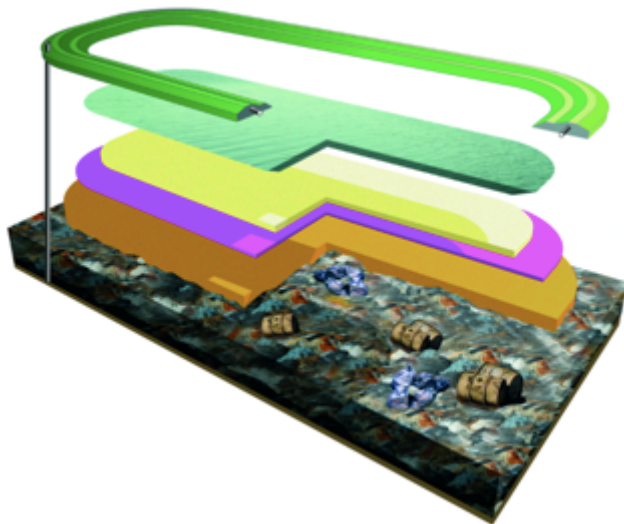
Ten noorden van Amsterdam, naast het mooie Broek in Waterland, tussen een aantal polders ligt de Volgermeerpolder. Na de laatste ijstijd (10.000 jaar geleden) werd hier veen gevormd, dat vervolgens tussen 1920 en 1955 weer werd opgegraven en na te drogen te zijn gelegd als turf werd weggevoerd. Van 1927 tot en met 1981 werd huis- en chemisch afval uit de gemeente Amsterdam in de tot wel vier meter diepe petgaten (afvalgaten) gestort. Met een oppervlakte van 100 hectare dat ten minste 10.000 vaten chemisch afval bevat is de Volgermeer de grootste chemische stortplaats van Nederland.

Figuur 1: Ligging Volgermeerpolder ten noorden van Amsterdam (Burgerkomitee Volgermeerpolder).

Resultaten

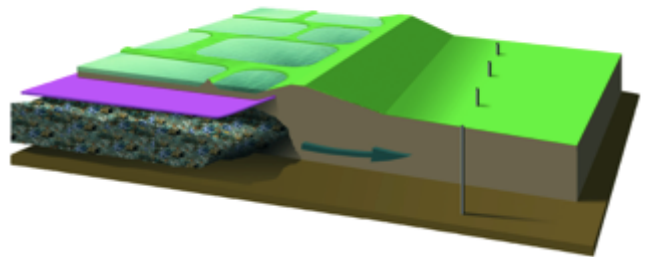
Als gevolg van het feit dat het vuil tot 4 meter diep in de bodem werd gestort, is het deel gaan uitmaken van de **veengrond**. Al het vuil weghalen werd als te ingewikkeld en te kostbaar beschouwd, dus viel de keuze voor de meest simpele oplossing: afdekken. Allereerst werd de ontstane begroeiing in de vorm van bomen weggehaald. Na het verbod op het dumpen van

Figuur 2: Schematische weergave van de afdekking van het afval (Burgerkomitee Volgermeerpolder).

afval besteedde niemand gedurende twintig jaar aandacht aan dit gebied wat een soortenarm '**storings-ecosysteem**' als gevolg had. Door het gebrek aan menselijke activiteit echter kwamen er wel unieke soorten, maar door de aanwezigheid van chemisch afval konden deze soorten niet overleven (G Buijs, 2005). Vervolgens werd er een afdeklaag aangelegd die bestaat uit vier lagen: een steunlaag, een folie, een leeflaag bestaande uit schone grond en water en tenslotte de sawadijk. De steunlaag dient om een egale bodem te krijgen, waarop een speciaal ontwikkeld plastic folie kan worden gelegd die voorkomt dat het water wegloopt uit de **sawa** en terecht kan komen in de afvalaag. De leeflaag dient als voedingsbodem voor nieuwe ecosystemen.

Momenteel wordt onderzocht hoe de ontwikkeling van veen zo snel mogelijk kan gaan (Peatcap). Er is gekozen voor nieuw veen omdat bomen en struiken met hun wortels de plastic folie kunnen aantasten.

Figuur 3: De oppervlaktestroom aangegeven met de pijl is minimaal en wordt jaarlijks gemeten (Burgerkomitee Volgermeerpolder).

Conclusie

Natuurlijk was een sanering in de correcte zin van het woord door volledige 'schoonmaak' van het afval het meest wenselijk, maar de gebruikte methode is te begrijpen. Bovendien heeft Broek in Waterland er een mooi recreatiegebied bij gekregen. Het is de vraag of een jaarlijkse controle van de **oppervlaktestroom** voldoende is, maar om daar een harde conclusie aan te verbinden zou er meer onderzoek naar moeten worden gedaan.

Geciteerde werken

Burgerkomitee Volgermeerpolder. (sd). *Beschrijving Volgermeer*. Opgeroepen op 11 29, 2015, van Volgermeer: <http://www.volgermeer.nl/Volgermeer/Beschrijving-Volgermeer/>

G Buijs, S. K. (2005). Leven in de belt. In S. K. G Buijs, *Gifpolder Volgermeer: van veen tot veen* (pp. 95-104). Wormerveer: Stichting Uitgeverij Noord-Holland.

Peatcap. (sd). *Peatcap: veenonderzoek in de Volgermeerpolder*. Opgeroepen op 11 29, 2015, van Peatcap: veenonderzoek in de Volgermeerpolder: <https://sites.google.com/site/peatcap/>